

Člověk nikdy nebude mít při rozhodování všechny informace. Inženýring je vlastně řízení rizik, říká Jiří Koutník z Voith

26.12.2023 - | Vysoké učení technické v Brně

Když v roce 1998 podávali Jiří Koutník v ČKD Blansko spolu s firmou Voith a firmou Escher Wyss (dnes Andritz) společnou nabídku na vodní elektrárnu v Německu, netušil Jiří Koutník, kam ho tato spolupráce zavede. Tehdy zodpovídal jako odborník na dynamiku vodních turbín za technickou koordinaci projektu a za komunikaci technických aspektů se zákazníkem. „Přes tuto spolupráci jsem se dostal i na mnoho vědeckých konferencí, publikoval jsem nějaké články,” říká Koutník.

Na konferenci ve Vídni ho oslovil šéf konstruktér firmy Voith, která je jednou ze tří největších firem v oboru vodní energetiky na světě. „Napřed jsem dostal strach, co zase nefunguje,” vzpomíná se smíchem Jiří Koutník. Jenže místo toho přišla nabídka práce právě pro firmu Voith. „V té době byla má žena doma se třemi malými dětmi. Německy jsem z nás mluvil pouze já, ale ovládal jsem převážně technickou terminologii. Zvažovali jsme to, ale nakonec jsme se rozhodli nabídku přijmout a 1. června 2003 jsem s celou rodinou přešel do německého Heidenheimu,” dodává Koutník.

Začínal v centrálním oddělení vývoje na dynamických výpočtech, především pro turbínové součástky. A zvykat si podle svých slov musel především na světovost nového zaměstnavatele. „Firma Voith má pobočky po celém světě. Už v té době jsme měli zakázky od Číny po Spojené státy. Takže jsem si musel zvyknout, že dopoledne přichází dotazy od kolegů z Číny, odpoledne zase komunikuju více s kolegy z Ameriky,” popisuje Jiří Koutník. Ačkoliv má firma Voith i pobočku v Česku, v německé centrále potkal za celých dvacet let pouze jediného krajana. „Pracoval ve výrobě v sekci papírenských strojů,” dodává Koutník.

Vzpomíná i na to, že začátky byly náročné pro celou rodinu. „Když jsme se rozhodli, že pojedeme, tak dětem byly čtyři, šest a osm let. A první roky nebyly ani pro ně úplně jednoduché. Nejstarší syn šel rovnou do třetí třídy. Tehdy se ale na konci třetí a na začátku čtvrté psalo doporučení, zda dítě zůstane na nejnižším stupni základní školy, nebo zda půjde na gymnázium. Nedělaly se přijímací zkoušky, ale zohledňovalo se pouze doporučení a vysvědčení. Paní učitelka se tehdy ale nakonec rozhodla syna nehodnotit z němčiny, protože by to nebylo fér, a díky tomu se dostal na gymnázium,” popisuje Jiří Koutník. Tehdy chvíli zvažovali návrat i kvůli tomu, že jeho manželce, zdravotní sestře, nechtěli v Německu uznat vzdělání. „Říkali jsme si, že kdyby bylo v Česku nějaké dobré pracovní místo, tak se hned vrátíme,” potvrzuje.

Nakonec ale všechny překážky překonali a dnes už by prý neměnili. „Děti už mají veškeré vazby a přátele v Německu. Navíc máme moc rádi hory a teď to máme do Alp jen dvě hodiny cesty,” říká Jiří Koutník s tím, že ale do Česka pravidelně jezdí. Jak za rodinou, tak občas i za bývalými kolegy z VUT.

Se svou alma mater se snaží udržovat kontakt a v minulosti měla firma Voith s Energetickým ústavem FSI VUT i několik projektů. Jiří Koutník pak obzvláště vzpomíná na jednoho svého vyučujícího, kterému údajně do velké míry vděčí za svou profesní dráhu. „Někdy v době, kdy jsem na fakultu nastoupil, tam začal učit i profesor Pochylý. Byl hodně zaměřený na dynamiku tekutin a mechanických částí a vždycky nám říkal, ať se dynamiky držíme. Že v tom se vyzná málokdo. A měl pravdu,” podotýká.

Už v ČKD Blansko dělal Jiří Koutník dynamické výpočty a firma Voith ho tehdy poptala na analýzu pro elektrárnu v USA. „Vím, že univerzity v Německu fungují trochu jinak. Profesori jsou spíše v roli manažerů, ředitelů, kteří koordinují, ale málokterý dokáže vzít tužku a napsat rovnici z hlavy. Tak, jako ještě dnes v osmdesáti letech dokáže profesor Pochylý,” říká Jiří Koutník s tím, že považuje znalosti z VUT a z odboru hydraulických strojů za vysoce posazenou laťku toho, co by měla škola studentům přinést.

Jeho samotného by prý po tolika letech v praxi akademická půda lákala. „Vždy jsou v tom ale nějaké výhody a nevýhody. Co bych mohl přinést, jsou zkušenosti, znalost trendů. Co už bych ale nedovedl, je být v teorii na takové úrovni, jako třeba zmíněný profesor Pochylý. Protože už s rovnicemi dobrých deset let nepracuji,” podotýká Jiří Koutník, který už přes rok zaštiťuje u firmy Voith Hydro inženýring několika evropských poboček. Nyní je tak jeho práce především o prioritizaci a koordinaci. V současnosti například u projektu šesti reverzních čerpadlových turbín s celkovým výkonem 2 gigawatty v Austrálii. „Jedná se v zásadě o největší projekt tohoto druhu na světě, který má spoustu technických výzev. Jedna z nich je, že v rámci schvalovacího procesu musíme provést studii vlivů této nové elektrárny na chování celé elektrické sítě v Austrálii. Máme tak asi deset lidí, kteří přes dva roky prováděli různé druhy výpočtů vlivu různých zkratů a poklesu napětí v elektrické síti na chování našich turbín, ostatních elektráren i na stabilitu celého systému,” přibližuje Jiří Koutník a dodává na závěr: „Studenti i lidé obecně si musí uvědomit, že inženýring není černobílý. Pracuje s pravděpodobnostma. Nikdy totiž nebudeme mít všechny informace pro rozhodování. Je to v podstatě risk management, ale to dělá práci právě velmi zajímavou.”

<https://www.zvut.cz/lide/-f38102/clovek-nikdy-nebude-mit-pri-rozhodovani-vsechny-informace-inzeny-ring-je-vlastne-rizeni-rizik-rika-jiri-koutnik-z-voith-d250810>